

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
 Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.
 Telephone: J 1465.
"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
 газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.
 Влада Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Дому, на рої вулиці Прічард і Макгрегор, у Вінніпегу, Ман. М. Попович, секретар.
 Передплата на рік \$4.00

Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
 Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.
 М. Попович, секретар.

НОВІ ЖЕРТВИ КАТА ГОРТИ.

Кат угорського пролетаріату Горти, що вславилося нелюдською кривавою розправою з революційними угорцями, після повалення угорської Радянської Республіки, хоче знову робити крові. Поважайдува він розголосу, яким тішаться Цайков та Муссоліні і почав собі облави за новими жертвами.

При допомозі своїх державних і добровільних соціал-демократичних шпівнів-провокаторів, влада диктатора Горти вдувала "заговор", що його ніби-то мали вчинити члени легальної Соціал-Демократичної Робітничої партії і "терористичних організацій Комуністичної партії угорщини". На основі цього "відкриття" власної провокації кривавого угорського диктатора, арештовано славног угорського революціонера-комуніста Матіаса Ракоші і 105 інших революційних робітників. Всіх арештованих віддано під воєнний суд. Це означає що багатьом із них вже визначена смерть.

Тов. М. Ракоші і всіх інших арештованих обвинувачують в неіснуючому заговорі, який навіть шануюча себе буржуазна преса називає видумкою. Знання шпівнів про ніби-то знайдену в арештованих членів Соціал-Демократичної Робітничої партії зброю, амуніцію і списки правительствених осіб, що ніби-то мали бути визначені для вбивства "терористичними організаціями Комуністичної партії угорщини" та-ж такі сама буржуазна преса називає вигадками провокаторів. На ділі не було ніякого заговору, так як немає ніяких "терористичних організацій" Комуністичної партії угорщини.

Диктатор Горти робить повною спробу цілковито задушити революційний робітничий рух угорщини. Він переконався, що всі його старання в минулому — розстріли, скриті вбивства, душениня своїх жертв у тюрмах, топлення у хвилях Дунаю, муки й тортури не зніщили ідеї визволення серед угорських працюючих мас. Ця ідея таки далі прокилась в профсоюзній організації, а навіть в віддану на послуги Горти соціал-демократичну партію.

СОЦІАЛ-ДЕМОКРАТИЧНІ ШПІОНИ.

Переконані в зраді соціал-демократичних ватажків і діячів — про їхню спідку з гончима Горти, членів соціал-демократичної партії відслібили і створили Соціал-Демократично-Робітничу партію, що ставиться прихильно до комуністів. По профсовах теж повило іншим духом. Около три місяці тому конгрес краєвських професійних союзів величезною більшістю голосів ухвалив резолюцію, що вітає об'єднання англійсько-радянських професійних союзів і закликє робітників боротися за революційне об'єднання професійних союзів цілого світа. Після конгресу соціал-радників в Марселі відбувся в Будапешті величезний мітинг шевської організації, в якому взяло участь кілька тисяч членів. Цей мітинг висловив рішуче проти контрреволюційного становища профсоюзної ради (під контролем соціал-демократів) і припоручив делегатам юні шкїрних робітників на міжнародний конгрес шкїрних робітників в Паризі, щоб вони голосували за прийняття радянських профсоюзів.

Ці об'яви революційного становища організованих угорських робітників заставили думати так владу Горти, як і соціал-зрадників, які зрозуміли, що для них це означає початок кілки. Горти й соціал-демократи разом таки й почали акцію проти революційно настроєних робітників і їхніх провідирів, яка й доповняла до нових арештувань.

Як низько впали соціал-демократи і до чого вони здатні у своїх послугах буржуазії, виявилось з аізнання одного соціал-демократичного провокатора, Догані. Буржуазний часопис "Мадьяр Орша" подає, що Догані аістав арештований разом з іншими членами Соціал-Демократичної Робітничої партії і зараз після арешту повіднює поліцію, що він є одним з соціал-демократичних провокаторів, яких послала соціал-демократична партія слідити за тим, що робить Соціал-Демократична Робітничка партія і своїм поведенням провокувати вмишаєня поліції. Догані вказав, що він і інші соціал-демократичні провокатори діставали за свою роботу від соціал-демократичної партії по сто тисяч корон і росходи. Вони ставали членами Соціал-Демократичної Робітничої партії і провадили в ній свою шпівнясько-провокаторську роботу.

Ось так соціал-зрадницькі гади допомагають катом пролетаріату поборювати й нищити його визвольні змагання. Угорські соціал-зрадники отверто в своему органі "Нешпавна" тіпляться арештуванням комуністів і членів Соціал-Демократичної Робітничої партії. Особливо раді вони, що понаєва в руки гончих Горти тов. Ракоші.

ХТО ТАКИЙ МАТІЯС РАКОШІ.

Тов. Матіяс Ракоші — один з найемілітвіших революціонерів наших часів. Чоловік ще молодий (урод. в 1889 р.), з широким освітнім вчывива в вищих школах в Будапешті), брав участь в робітничому русі вже від 1912 р. Належав він тоді до так-званого Клубу Галиля в Будапешті (і був його урядником), що відіграв важливу роль в революціонуванню угорських радикальних інтелектуалів і робітничого руху. Під час війни брав участь в нелегальній противійській агітації. В 1918 році, коли до угорщини повернув т. Беца Кун, т. Ракоші відразу примкнув до комуністів і був одним з найбільш активних борців за встановлення угорської Радянської Республіки, в якій був комісаром війни. Він організував червону армію Радянської угорщини і брав участь в її боях на фронті. Після повалення радянської влади в угорщині т. Ракоші втік з іншими товаришами до Відня, звідки продовжав нелегально організувати угорський комуністичний рух. Відтак поїхав до Москви, де його вибрано було секретарем Комінтерну. Весь час він не переставав працювати для угорського пролетаріату і, не зважаючи на загрозу його життя, п'ять разів провадився нелегально до угорщини, аж цей останній раз гончі соціал-демократи і Горти зловили його і поставили перед воєнний суд. Зараз після арешту т. Ракоші і інших підсудимих почали

страшенно катувати й тортувати, щоб вимотти від них якісь аізнання. На катування й тортури т. Ракоші дав катом угорського пролетаріату гідну, героїську відповідь. Він визнав, що прибув до угорщини, щоб ширити комуністичну пропаганду і організувати Комуністичну партію, бо для того він присвятив своє життя. Він виголосив сміливу промову проти капіталізму і режиму Горти, що своїм тоном примусила навіть визвичників відступити до нього як до героя-борця. Ного сміливі відповіді на запитання під час переслухань подали навіть фашистська преса з повагою і без погромицьких коментарів. Слова його сильним відгомном рознеслися далеко в гуші працюючих мас. І цим т. Ракоші, сміливий комуністичний борець, навіть в муках, у руках своїх катів, в обличчю смерти сповняє свою службу великій визвольній справі пролетаріату і світлій ідеї комунізму.

Щоб вирвати ці нові жертви з рук ката Горти і врятувати їх від смерти, організовані робітники, під проводом комуністів, а також і видатні радикальні письменники, професори, адвокати і взагалі суспільні діячі різних країн піднімають різкий протест проти наміреного нового вбивства ідейних борців за волю трудящих мас. І треба протестувати, треба висловити працюючим вчывива їхніх катів, щоб скоріше згуртувати наші сили для самооборони і для остаточного поразки з всіми кроповідцями й катями.

НЕМА ЧОГО ДИВУВАТИСЬ.

Скрізь, куди ви не підете між людей тут та океаном, але між людей, що хоч трохи цікавляться життям, то почувете дива здивування. Перше з них таке:

— Чому буржуазна преса така багата, така дешева і така поширена?

Друге-ж здивування:

— Чому українська робітничка преса мусить два рази в рік звертатися за допомогою до своїх читачів, коли та українська преса, що виступає проти робітництва і служить панам та полам, цього не робить і якщо виходить.

З цими питаннями можуть зустрітись наші читачі хоч би в листопаді, що призначений на допомогу нашій пресі і про них варто бодай коротко поговорити.

Буржуазна англійська преса тому така дешева, багата і поширена, що вона всецього на послугах пануючої, багатій класі і її піддєжують всі політичні партії, окрім комуністичної. Ось ви самі добре знаєте, що майже нема в місті або й околиці одної хати, де-б не читали буржуазної преси. Читайте її навіть й свідомі робітники, які вже розбираються, де правда, а де брехня. В обороні робітничих інтересів ця преса ніколи не була і не буде, але в обороні інтересів капіталістів вона все буває, що заговорити, вона й про робітничі справи, але так хитро-мудро, що мало-звідний робітничий й не спам'ятається, як вона обмотає його невидним павутинням брехні.

Українська неробітничка преса е всецього на послугах буржуазії, без ріжничих націй. Ніяких принципів вона не має, а хилиться туди, куди вітер веде. Ось найкращий доказ — теперішні вибори. Ви загляньте в українську лопівську газету в Канаді і побачите, що вона

визнає своїх читачів на одній сторічці голосувати за консервативним кандидатом, а на другій за ліберальним. Чому? Та тому, що оба ті кандидати заплачені за це. Чи щось подібного бачили ви коли в робітничій газеті? Українська неробітничка преса не звертається за допомогою до своїх читачів, бо по перше, це такі читачі, що не дадуть, а по друге, ця преса служить панським інтересам і за цю службу одержує час від часу недогризки з панських столів. Тому й нема чого дивуватись, що тільки українська робітничка преса звертається за допомогою до своїх читачів. Бо це преса, що служить виключно робітничим інтересам, преса, яку не люблять пани й їхні платні агенти, преса, що в правдивому світі представляє всі події, з точки погляду робітничих інтересів.

Товариші! Перед нами місяць листопад, місяць допомоги і піддєжують всі політичні партії, окрім комуністичної. Ось ви самі добре знаєте, що майже нема в місті або й околиці одної хати, де-б не читали буржуазної преси. Читайте її навіть й свідомі робітники, які вже розбираються, де правда, а де брехня. В обороні робітничих інтересів ця преса ніколи не була і не буде, але в обороні інтересів капіталістів вона все буває, що заговорити, вона й про робітничі справи, але так хитро-мудро, що мало-звідний робітничий й не спам'ятається, як вона обмотає його невидним павутинням брехні.

Українська неробітничка преса е всецього на послугах буржуазії, без ріжничих націй. Ніяких принципів вона не має, а хилиться туди, куди вітер веде. Ось найкращий доказ — теперішні вибори. Ви загляньте в українську лопівську газету в Канаді і побачите, що вона

ШПІОНАЖ В ЦАРСТВІ ФОРДА.

Генрі Форд, знаний цілому світові автомобілеві мільонер, е свого рода самодержавним царком в тих місцевостях Злучених Держав, в яких він має свої підприємства. Там для него закони не писані. Він має свої власні. На території його індустрії у него є своя конституція, поліція, суд, одним словом повна диктатура.

Але він сферою діяльності своєї диктатури на власній території не обмежується. Рахуючи всіх своїх робітників власними підданими, він слідить за ними і поза кордонами своєї території, навіть на території робітничих помешкань.

Як він це робить, оповідає нам книжка жінки Вандервельде, відомого бельгійського соціал-зрадника.

Жінка Вандервельде е Англичанка. Підчас світової війни вона приїхала до Злучених Держав за збіркову грошею для Бельгійців і... агітувати за аступленням Злуч. Держав в кроваву різню. В Злучених Державах вона оберталася серед єпископів, кардиналів, завітали до Гомперса, а нарешті до Генрі Форда.

Тепер вона видала книжку своїх споминів, про яку нахо-

містер Форд платить йому дуже добре і він не має причини бути невдоволенням. Або як кажуть до другої, що її чоловік дуже багатий; або замічучи, що фіранки коло вікон дуже злиняли і висловують сподівання, що будуть куплені нові, бо це-ж неприемно для Форда, коли люди будуть говорити, що його робітники такі бідні, що й гарних фіранок не мають за що купити".

Скінчивши свій звіт, каже мадам Вандервельде, голова

КРИВАВА ЦАНКІВЩИНА.

Д. Ренуль помітив в французькій комуністичній газеті статтю про страшний, прямо неймовірний білий терор в Болгарії. В ній він наводить низку фактів і між иншим пише таке:

"Щодня сотні нових жертв. Переслідують хліборобів і комуністів, хоч останні одержують найстрашні удари. Ані віку, ані полу кати не беруть на увагу. Жінки, молоді хлопці, дівчата, старики — всіх їх катують. Репресії набрали жорстокого клясового характеру: досить бути в містах та в селах але внаєшним, мати вигляд бідного, аби тебе заарештували та часто вбили на місці".

Як відомо, терору не припинив ані протест англійської делегації партії Праці, ані "втручання" англійського посла. Хоч, що до останнього, то хіба-ж е сумнів в тому, що воно було зроблене лише про око людське? Хто-ж, як не англійські імперіалісти сприяли поваленню Цанковим урядом Стамбульського, хто-ж як не вони не допустили тоді виступу в оборону уряду Стамбульського з боку Югославі, хто-ж як не вони — ідейні керівники болгарської контрреволюції?

"З жінками, — пише Ренуль, — поведилися ще гірше, ніж з чоловіками, сподівалися, що вони легше "привалять" за себе, аби належні за безпечності свою пресу. Ми не скриваємо, що наша преса нахочить в тяжкому фінансовому положенні. Але не дочекалися своїх ворогів, аби наша преса з фінансових причин впала. Ми не одні, нас тисячі!

Пригтовляється від тепер до праці в листопаді! Знайте, що цей листопад мусить бути успішніший, як в минулих роках, бо чого вимагає потреба. Виннігеські товариші й товаришки, значно добре тяжке положення нашої преси, рішимо піти хата в хату за новими переддлатниками і пресовим фондом. Зробіть це і в своїх місцевостях! Робітничка преса кличе вас сповнити свій обов'язок супроти неї. Тож до праці! Всі до праці!

ЦИМ РАЗОМ НА СЕРІОЗНУ ТЕМУ.

(Малій фейлтон.)

В жовтні 1922 р. перейшли оба (Мельничук і Шеремета) збруч з відділом пок. четаря У.Г.А. Івана Цепка, бажалию переправитися через Галичину до Чехословаччини, де хотіли докінчити свої студії ("УЛ" ч. 41.)

Приходиться й вибори відкласти... до 29 жовтня і за каву мисис Чемберлейн забути.

Історію революційного руху в Галичині треба студіювати.

Ми, товариші і шановні громадяне, сидимо собі в Канаді й думаємо:

— За що та клята польська шляхта розстрілює в Галичині українських революціонерів?

Думаємо і до цього часу не додумалися. І були-б далі думали та нічого-б не відумали, коли-б не добродій Д. Д. Лещиничин "Укр. Голос".

А тепер вже знаємо. Знаємо, це й другим скажемо.

Шляхта розстрілює в Галичині не українських революціонерів, але... тих, що йдуть, або хочуть йти з Галичини до Чехословаччини докінчувати свої студії.

В Галичині взагалі революціонерів нема. Там е тільки патріоти, які рувуться до Чехословаччини на студії.

І за це їх шляхта розстрілює. — Чого, каже, преса до Чехословаччини, бидло? Науку захогито!

І зараз тобі кую в лоб.

Ви думаєте, що Мельничук і Шеремета були революціонерами? Де там! Прочитайте собі "Укр. Голос" з 14 жовтня... Там наочний свідок про це пише.

Він все бачив... Він тоді сидів в Чорткові в тюрмі, як Мельничук, Шеремета і Цепко

"департаменту соціального добробуту" в царстві Форда спитав її, що вона про це думає. Вона сказала, що це подіясть і мерзотність (чи-ж справді вона так сказала? — В.) вмишуватися в приватне життя людей, які своєю працею зобов'язані Фордові, але поза цим нічого спільного з ним не мають.

Таке опусе про систему шпівняж в царстві Форда жінка "соціаліста його величства" Вандервельде, В—ч.

розчини і потім підпалювали окремі частини тіла. Цей герой витримав біль та вмер нікого не зрадвши. Петрімата і Косовського, після хліборобів, після довгих тортур спалили живими в центральному опаленій дирекції поліції. В смерті був порятунком і тому кожен з в'язнів шукав її, коли мав змогу, кидався з верхніх поверхів чи з вікон вниз".

Це діється й досі, це діється щодня. Скільки-ж е жертв терору піся відомих червоних подій? "Цього ніхто не може сказати, навіть уряд, як заявив негод-радикал Костуркоп. Але з безпосередніх свідчень, що я їх зібрав, — пише даї Ренуль, — загальна цифра вбитих, розстріляних, померших від тортур, самогубств, перебільшує 20,000... Знайте, що немає ані найменшого міста чи села в Болгарії, де-б не було вбитих! Ось кілька прикладів: я маю список 50 осіб, убитих в Софії після 16 квітня, другий список виключно з офісерів, третій з 20 призвищами, виключно з членів селянської партії. Я маю ще прivityа 30 революціонерів Македонців, убитих цанківськими бандами".

Але тут ім тісно і цанківці діяльність свою вже переносять і до західно-європейських країн. Вбивства болгарських революціонерів у Відні, організоване переслідування їх у Франції, підготовка замаху на радянський представника в Австрії і т. і., ось які ще справи стали на порядку денному, в плані діяльності болгарської фашистської наволоці. Та буде кінець і її лануванню. Страшний і також кривавий буде цей кінець для неї.

А той його бах з револьвера.

А у Варшаві комуністи Гібнер, Києвські і Рутковські також як захогито до Чехословаччини на студії... Що за клопоту має з ними поліція, щоб не пустили?.. Скільки стрілянини було на вулицях Варшави... І нарешті мусили й розстріляти, бо ті ніяк не згодилися відмовитися від студії.

В Галичині взагалі Українцям дуже добре живеться. Ось тільки дура шляхта не пускає Українців на студії до Чехословаччини.

Треба буде з тою справою звернутися до Ліги Націй.

Петиції в цій справі можна писати через "Укр. Голос", або впрот через Д. Д. Лещиничина.

Без Рипиндіної печатки, тиції будуть безваргісні.

Панько Куркуленько.

Видбудова індустри на українці.

В Миколаєві над Чорним морем будеється новий величезний елеватор.

В Сумах, на Харківщині, відбудовано машинобудівельний завод, який працює на три зміни.

В Київі Колектив безробітних відбудував фабрику сирників, що не працювала через два роки. Продуктивність 120 ящиків на день.

В Катеринославі залізний завод ім. К. Маркса виконав від 109 до 125 процент свого завдання.

В Артемієвську, на Донбасі, швидким темпом відбудується шкляний завод. Деякі частини вже пушено в рух.

В Павлограді, на Полтавщині, електрифікується ший селянський район.

Чужоземні пароплави в радянських портах.

На першого жовтня у чорноморсько-азовських портах стояло 85 чужоземних пароплавів, що набирають зерно, нафтопродукти та вугілля. З них в Новоросійську перебувало 32 пароплави, більшість з них вантажить зерно; у Таганрогському рейді перебувало 11 суден, в Одесі — 4, у Феодосії — 6.

А польська шляхта як почув-

ла, що Мельничук, Шеремета і Цепко хочуть перейти через Галичину до Чехословаччини на студії, та давай стьгати до Галичини піше, щоб їх не пустили. Піше, кінне, кулемети, гармати стьгнула...

І ніяк їх зловити не може.

Не може, бо в день вони ховалися в лісах, а тільки в ночі мандрували на студії.

Тоді польська влада в Варшаві дає наказ галицьким поміщикам, палити в ночі власні маєтки, щоб видно було польським жовнірам ловити студію.

Ага, а ви-ж як думали. То все брехня, що писали газети, будьто повстанці з України палили панські маєтки в Галичині і що одна така повстанча вага була під команду Мельничука.

Д. Д. (подвійний дурень?) Лещинич краще знає. Він все бачив з тюрми через вікно.

Отак як почали пани палити свої маєтки, як почали... Чого вони самі втікали тоді з Галичини? Мусили втікати, як хату спалили. Це-ж була осянь. Також ніхто їх не вбивав. Самі себе, пся крєв, польські пани і охранныки вбивали, щоб мати перед судом більше доказів проти студіюців. От що! А ви-ж думали.

Ніяких вам в Галичині революціонерів не було й нема.

Думаєє Ольгу Бєсарбову поліція замордували за проти-польську роботу? Помилитеся. Вона хотіла на студії до Чехословаччини — за те й замордували.

Думаєє Ботвіна застрілили за те, що вбив Цеховського? Зовсім ні.

Ботвін вшов собі вулицею міста Львова до Чехословаччини на студії, здивався з Цеховським, а той до него:

— Ти куди?

— До Чехословаччини на студії — каже Ботвін.

— Не пушчу — каже Цеховськи.

А той його бах з револьвера.

А у Варшаві комуністи Гібнер, Києвські і Рутковські також як захогито до Чехословаччини на студії... Що за клопоту має з ними поліція, щоб не пустили?.. Скільки стрілянини було на вулицях Варшави... І нарешті мусили й розстріляти, бо ті ніяк не згодилися відмовитися від студії.

В Галичині взагалі Українцям дуже добре живеться. Ось тільки дура шляхта не пускає Українців на студії до Чехословаччини.

Треба буде з тою справою звернутися до Ліги Націй.

Петиції в цій справі можна писати через "Укр. Голос", або впрот через Д. Д. Лещиничина.

Без Рипиндіної печатки, тиції будуть безваргісні.

Панько Куркуленько.

Видбудова індустри на українці.

В Миколаєві над Чорним морем будеється новий величезний елеватор.

В Сумах, на Харківщині, відбудовано машинобудівельний завод, який працює на три зміни.

В Київі Колектив безробітних відбудував фабрику сирників, що не працювала через два роки. Продуктивність 120 ящиків на день.

В Катеринославі залізний завод ім. К. Маркса виконав від 109 до 125 процент свого завдання.

В Артемієвську, на Донбасі, швидким темпом відбудується шкляний завод. Деякі частини вже пушено в рух.

В Павлограді, на Полтавщині, електрифікується ший селянський район.

Чужоземні пароплави в радянських портах.

На першого жовтня у чорноморсько-азовських портах стояло 85 чужоземних пароплавів, що набирають зерно, нафтопродукти та вугілля. З них в Новоросійську перебувало 32 пароплави, більшість з них вантажить зерно; у Таганрогському рейді перебувало 11 суден, в Одесі — 4, у Феодосії — 6.

А польська шляхта як почув-